

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Disp. III. De statu naturæ integræ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

extra Paradisum, columba ostendit, quæ oliva
ramum virentibus æolus in nostro ad Noë por-
tauit.

Obijetur ultimo: Si extaret adhuc Paradi-
sus integer, ab aliquo fuisset inventus, cum uni-
versus orbis notus fuerit hominibus, & per o-
mnes partes ejus aliqui discurrerint: Sed à ne-
mine unquam inventi potuit: Ergo non extat.

Respondeo primò, idem argumentum fieri
potuisse ante diluivum, præcellerunt enim mil-
le quingenti anni, in quibus nullus hominum Pa-
radisum invenit, quamvis non esset destructus:
idem ergo contingere potuit post diluivum.

Respondeo secundo, non esse ita notas omnes
orbis regiones, ut objectio supponit: ante cen-
tum enim & quadraginta annos detecta primùm
est America tota, de qua ante nihil sciebat, &
quæ major est reliquis tribus partibus orbis si-
milli sumptis. Narrat etiam Marcus à Serra 1. p.
capit. 102. art. 1. dub. 4. ad 3. quod in media ser-
nie Hispania, ante paucos annos, in profundissi-
mis vallibus, editissimarum rupium muro cir-
cumscriptis, novæ gentes, antea ignotæ, detectæ
sunt, quas *Batuacas* vocant. Quid ergo mirum,
quod tam longo tempore Paradisus terrestris
hominibus manserit occultus? Sicut enim (in-
quit Augustinus lib. 3. de Genesi. ad litt. cap. 1.)
occulto opere Dei factus est, ita peculiari curâ
& providentiâ ipsius est occultatus. Addit D.
Thomas 1. p. quest. 102. art. 1. ad 3. quod locus
ille selectus est à nostrâ habitatione, aliquibus impedi-
mentis, vel montium, vel marium, vel alicuius æstuose
regionis, quæ pertransiri non potest. Et hoc tertium

membrum simpliciter approbat 2. 2. quest. 164.
art. 2. ad 7. dicens: *Ille locus præcipue videtur esse
inaccessibilis, propter vehementiam æstus in locis in-
termediis. Amò hoc significatum putat per gladi-
um flammeum, cuius fit mentio Genesi 3. nam
quia ille calor causatur ex motu circulari So-
lis, qui per Angelum fit, ideo putat & gladium
illum appellari versatilem, & custodiam Para-
disi Cherubino tribui.*

Ex quo intelliges, fabulosa & commentitia
esse, quæ in quibusdam apocryphis libris legun-
tur de Macario quodam Romano, & aliis tribus
Moachis, qui cum omni studio sese ad investi-
gandum Paradisi locum dedissent, peragratis
longinquis regionibus, tandem ad ipsius Paradi-
si aditum pervenerunt; ab ejus tamen introitu
prohibiti sunt, nec illuc accedere ausi, horribili
illâ Cherubini custodiâ perterriti. Similiter
commentitium est, aut saltem valde dubium &
incertum, quod aliqui dicunt, nimirum locum
Paradisii esse cognitum, & prope eum habitare
aliquos populos; neminem tamen in eum pene-
trare posse, eò quod ex altissimo Paradisi mon-
te magnum illud flumen quo irrigatur, tanto so-
nitu & fragore precipitetur in subjacentem
planciem, ubi amplissimum quemdam facit la-
cus, ex quo quatuor illa à Moysè memorata flu-
mina oriuntur, ut qui ejus paludis ripas acco-
lunt homines, propter intolerabilem illum so-
nitum precipitantis fluvii, omnes ab infantia
utque obiturfecant, non secus ac de habitna-
tibus ad Catadupas Nili proditum est.

DISPUTATIO III.

De statu naturæ integræ.

HUc usque diximus de statu innocentie,
nunc breviter agendum superest de statu
naturæ integræ, qui licet in primis paten-
tibus cum statu innocentie conjunctus fuerit, ab
eo tamen distinctus fuit, potuitque ab illo sepa-
rari, ut patebit ex dicendis articulo sequenti.

ARTICULUS UNICUS.

Quid sit naturæ integræ status, & quomodo
differat à statu innocentie?

DUrandus in 2. dist. 28. quest. 1. existimat na-
turæ humanæ integritatem, seu statum na-
turæ integræ, nihil aliud dicere quam humanam
naturam seu essentiam, cum omnibus facultati-
bus connaturaliter ex ea manantibus; puta cor-
pus juxta magnitudinis, cum suis omnibus mem-
bris & organis, sanitate, ac viribus consenta-
neis; & animam cum suis omnibus facultati-
bus, tum organicis, nempe sensu, appetitu, &
potentia motrice; tum inorganicis, nimirum
intellectu & voluntate, cum carentia peccati
quoad reatum peccati & culpæ: ex quo inferri
non posse hominem in pura condi natura, quin
etiam in statu integræ naturæ creetur.

Sed hanc sententiam, & modum explicandi
statum naturæ integræ communiter rejiciunt
Theologi, asserentes hunc statum superaddere
naturæ his donis instructæ, carentiam interioris
dissidii & conflictus inter partem superiorem &
inferiorem; subindeque pacem internam, seu
perfectam subjectionem appetitus sensitivi sub
rationali, quæ in eo consistit, ut appetitus sensi-
tivus suâ operatione non præveniat imperium
voluntatis, nec postquam operari cepit, prose-
quatur eâ repugnante, sed pro ejus nutu & arbi-
trio applicetur ad suos proprios actus, qui pas-
siones vulgò appellantur, quemadmodum fa-
cultas motrix ad motum progressivum. Unde
Cajetanus 1. 2. qu. 109. art. 2. hujus secundi sta-
tus ab aliis differentiam explicans, docet talem
statum addere supra naturalia, vigorem ratio-
nis, seu superioris partis animæ, ad conservandû
statum rationi in nullo distonum. Hunc autem
vigorem dicit non esse naturæ simpliciter, quia
non fluit ex natura; nec simpliciter gratiæ, quia
ad nihil se extendit nisi ad bonum naturæ ratio-
nali proportionatum, scilicet vivere secundum
rationem; sed esse quodammodo gratiæ, &
quodammodo naturæ, pro quanto homo nun-
quam habet, nec habere potuit ex naturalibus
hunc vigorem, sed ei advenit ex conjunctione
ad justitiam originalem. Sicut enim cogitativa,
ex conjunctione ad intellectum melius opera-
tur, quam intellectu absente; unde in homine
(teste D. Thomâ 1. p. qu. 78. art. 4. in corp. & ad
5.) confert, componit, & dividit, ob affinitatem
& propinquitatem ad rationem universalem,
seu intellectum: ita naturæ rationalis, ex con-
junctione ad donum justitiæ originalis, prædi-
ctum vigorem habuit.

Integritas ergo naturæ in tali vigore, appeti-
tum sensitivum rationi perfectè subjiciente, for-
maliter

X x

maliter consistit: nam licet sine eo natura nostra habere possit omnia quæ connaturaliter exigit, atque adeo in aliquo sensu integra appellari, placuit tamen Theologis, significationem vocum liberè instituentibus, hanc perfectionem vocare *integritatem naturæ*. Et hujus impositionis hæc videtur esse ratio. Natura humana sine illo dono est quasi regnum in se divisum, affectibus nimirum partis inferioris ad diversa tendentibus; caro enim concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem, ut ait Apostolus: unde perfectio quæ huic dissensionem seu divisionem naturæ humanæ medetur, & à qua pacem & concordiam recipit, eam quasi unire, perficere, & integrare censetur, ut convenienter in suis motibus & affectibus progredi possit; subindeque rectè unio seu integritas naturæ dicitur, & status qui per eam constituitur, *status naturæ integræ* non incongruè appellatur.

4. Ex quo patet, statum integræ naturæ diversum esse à statu naturæ puræ; quia includit omnia quæ ad naturam pertinent, & addit aliquid ei non debitum, nempe prædictum vigorem, appetitum sensitivum rationi perfecte subjicientem; ex quo fit quòd illi status sint inter se separabiles, & quòd homo in statu naturæ puræ sine dono integritatis creari potuerit, ut disputatione præcedenti fusè ostendimus. Unde Pius V. & Gregorius XIII. hanc Michaëlis Baij propositionem damnarunt: *Falsa est doctorum sententia, primum hominem potuisse à Deo creari, & institui sine justitia naturali*. Ubi per *justitiam naturalem*, donum integritatis aut originalis justitiæ, quo Adam in sui exordio dotatus fuit, intelligebat.

Liquet etiam ex dictis, statum naturæ integræ non includere essentialiter statum gratiæ sanctificantis: cum enim subjectio partis inferioris ad superiorem sit effectus formalis ordinis naturalis, à forma ejusdem ordinis provenire potest.

5. An verò idem status à statu innocentiae seu originalis justitiæ realiter distinguatur, dissensio & controversia est inter Theologos, aliis affirmantibus, aliis negantibus. Sed sententia affirmans videtur probabilior, & menti D. Thomæ conformior: Nam S. Doctor 1. 2. quæst. 109. art. 2. docet in statu naturæ integræ posse hominem per sua naturalia velle, & operari bonum suæ naturæ proportionatum, non autem bonum excedens: At si integritas naturæ & justitia originalis essent idem realiter, hoc non esset verum; nam cum justitia originalis sit donum superadditum naturæ, quod per illam, aut ex vi illius fit, non fit per naturalia, aut ex viribus naturæ; & cum probabilius sit, donum justitiæ originalis esse idem realiter cum gratia sanctificante, ut ex supra dictis patet, probabile etiam est, hominem justitiâ originali præditum, posse velle & operari bonum superexcedens: Ergo juxta D. Thomam integritas naturæ à justitiâ originali realiter distinguitur. Unde idem Doctor Angelicus 1. 2. q. 91. art. 6. in corp. sic ait: *Homo destituitur originali iustitiâ & vigore rationis*: particula autem copulativa & diversitatem significat, ut rectè observat Cajetan hic quæst. 109. art. 2.

6. Ratio etiam suffragatur: Nam status naturæ integræ, ut diximus, formaliter constituitur per vigorem, appetitum sensitivum rationi perfecte subjicientem: At status innocentiae hunc quidem vigorem includit, aut supponit, sed præter illum plura alia importat dona & privilegia, nempe immortalitatem, indolentiam, immuni-

A tatem ab omni errore & deceptione, & alia quæ disputatione præcedenti exposuimus: Ergo status naturæ integræ distinguitur à statu innocentiae per modum inclusi ab includente. Unde quavis in primis parentibus natura humana donum integritatis ex conjunctione ad justitiam originalem habuerit, subindeque status naturæ integræ, & status innocentiae, nunquam separati fuerint, sunt tamen ab invicem separabiles: potest enim communicari homini donum integritatis, abique originali justitiâ, & aliis donis & privilegiis ei annexis.

Dices: D. Thomas 1. 2. quæst. 109. art. 2. & alii Theologi communiter, de status naturæ integræ & innocentiae tanquam de uno loquuntur: Ergo existimant illos non distingui inter se realiter, nec posse ab invicem separari.

Sed nego Consequentiam: non enim idèò de illis tanquam de uno loquuntur, quòd putent eos non distingui, sed quia inter se conjuncti sunt, & quia primi parentes non habuerunt donum integritatis, nisi ex conjunctione ad originalem justitiam: vel quia integritatem naturæ latius accipiunt, ita ut non modò extinctionem formæ, seu perfectam subjectionem appetitus inferioris ad rationem, sed etiam eam perfectionem quam primi parentes habuerunt ab originali justitiâ, & donis ac privilegiis eam concomitantibus, comprehendat.

C Hunc statum integræ naturæ supponunt communiter Theologi non solum esse possibilem (quod videtur per se notum, cum nullam involvat repugnantiam) sed etiam datum fuisse primis parentibus in sua creatione, quòd à posteriori colligitur ex eo quod Genes. 2. de illis dicitur, non vidisse se esse nudos, donec peccarent: id enim asseritur, non quòd nuditatem suam sensu visus non perciperent, sed quòd de illa non erubescerent, quia motus inordinatos nec non patiebantur: ut exponit Augustinus lib. 14. de civitate Dei cap. 17. his verbis: *Sicut scriptum est, nudi erant, & non confundebantur, non quia nuditas esset incognita, sed quia turpis nuditas nondum inerat; quia nondum membra illa præter arbitrium libido moverat; nondum ad inobedientiam hominis redarguendam, sua inobedientia quedammodo caro testimonium perhibebat*. Item Bernardus serm. 2. de Annuntiatione de primis parentibus ait: *Nonne contrariam legem invenerant in membris suis, quos de novo pudere coeperat nuditatis? Tunc ego inquit, eò quòd nudus essem. Non sic miser, non sic patib ante timebas, non quarebas solus, licet corpore nudus, sicut & modo, &c.*

DISPUTATIO IV.

De statu naturæ lapsæ.

Q Uæ de homine hæcenus diximus, pertinent vel ad declarandam humanam naturam dignitatem & præstantiam, vel ad demonstrandam excellentiam & felicitatem ejus status, in quo Deus conditum à se hominem collocavit; hæc autem disputatio luculentum ac funestum, & velut tragicum continet tantæ felicitatis exitum, lapsum dico primorum hominum in peccatum, non ipsis tantum, aut uni vel multis gentibus calamitosum; sed cunctis hominibus quot sunt, quot erunt, quotquot adhuc

Dist.
mt. 5.

E